

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-167 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-68/1688-623
Karar Tarihi : 27.12.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER: Şamil PİŞMAF, Tuğçe KOYUNCU, Başak ARSLAN

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Erkan GÖKÇEN
Paşam Petrol İşletmeleri, Kemalpaşa Armutlu Karayolu 6. Km
Kemalpaşa/İzmir

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Delta Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş.
Piyalepaşa Bulvarı Kastel İş Merkezi A Blok Kasımpaşa/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Delta Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş. tarafından dikey anlaşma ve çeşitli uygulamalar yolu ile 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) ve 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2002/2 sayılı Tebliğ)'nin ihlal edildiği iddiası.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 17.09.2012 tarihinde giren başvuru üzerine hazırlanan 01.10.2012 tarih ve 2012-1-167/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 17.10.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 18.12.2012 tarih ve 2012-1-167/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **G. İDDİALARIN ÖZETİ:** Yapılan başvuruda özetle; başvuruya konu akaryakıt istasyonu üzerinde 23.08.2007 tarihinden itibaren 15 yıl süre ile Delta Petrol Ürünleri Ticaret A.Ş. (DELTA) lehine tesis edilen intifa hakkının kaldırılmadığı, bu şekilde DELTA tarafından Rekabet Kurulu kararlarına ve 4054 sayılı Kanunu'na aykırı hareket edildiği iddia edilmektedir.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Erkan GÖKÇEN ile DELTA arasındaki 23.08.2007 tarihli intifa hakkı ve bununla bağlantılı olarak DELTA ile Dökmeciler Petrol Ürn. Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. (DÖKMECİLER) arasında imzalanan 08.10.2007 tarihli bayilik sözleşmesinden oluşan dikey ilişkinin 23.08.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunduğu ve bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığı,
 - Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınmayacağı,
 - Bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesinin uygun olacağı

ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Dosya içeriğinde yer alan bilgilere göre, şikayetçi tarafından 1989 yılından bu yana kurulu bulunan akaryakıt istasyonu üzerinde 23.08.2007 tarihinden itibaren 15 yıl süre ile DELTA lehine tesis edilen intifa hakkının kaldırılmadığı iddia edilmektedir.
- (6) Söz konusu iddiaya ilişkin olarak DELTA'dan edinilen bilgilerde ise özetle;
- Erkan GÖKÇEN'a ait taşınmaz üzerinde 23.08.2007 tarihinde 15 yıl süre ile DELTA lehine intifa hakkı tesis edildiği ve bu doğrultuda 08.10.2007 tarihinde DÖKMECİLER ile bayilik sözleşmesi imzalandığı,
 - Söz konusu akaryakıt istasyonuna yönelik olarak DELTA tarafından bir takım yatırımlar gerçekleştirilmiş olmakla birlikte; istasyonun akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış bir arsa/arazi üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonu niteliği taşımadığı ve istasyonda DELTA ile kurulan ilişki öncesinde akaryakıt bayilik faaliyetinde bulunulduğu,
 - Ayrıca istasyonun kira bedelinin DELTA tarafından değil, bayilik faaliyetini gerçekleştirmiş olan DÖKMECİLER tarafından malik Erkan GÖKÇEN'e ödendiği belirtilmiştir.
- (7) Konuyla ilgili olarak 2002/2 sayılı Tebliğ hükümleri, anılan Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin çıkarılan Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz ve Kurulumuz kararları çerçevesinde, bir dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde öngörülen istisna hükmünde kabul edilebilmesi için, malik ile işletici arasında herhangi bir hukuki veya iktisadi *bağlantının* bulunmaması gerekmektedir. Kurulumuzun geçmiş tarihli kararlarında, anlaşmaya konu taşınmaz üzerinde dağıtım şirketi lehine intifa hakkı tanındığı durumlarda, malikler ile işletici arasında kurulmuş bir kiracılık ilişkisinin bulunması, Tebliğ'in 5/a maddesinde anılan türden bir bağlantı olarak değerlendirilmiştir. Bu bakımdan, bayinin özellikle sağlayıcıdan önce ilgili istasyon üzerinde aynı veya şahsi bir hakka sahip olması halinde, daha sonra sağlayıcıya aynı veya şahsi hakkı veren üçüncü kişi (malik) ile bağlantılı olduğu kabul edilmekte ve bu tür sözleşmeler istisna kapsamında değerlendirilmemektedir.
- (8) Somut olayda da malik ile DÖKMECİLER arasında yürüyen bir kiracılık ilişkisinin mevcudiyeti konusunda taraflar arasında bir uyuşmazlık bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu bakımdan, taraflarca sunulan bilgi ve belgelere göre malik ile DÖKMECİLER arasındaki kiracılık ilişkisi nedeniyle var olan bağlantı dikkate alındığında, 23.08.2007 tarihli intifa hakkı ve 08.10.2007 tarihli bayilik anlaşmasından oluşan dosya konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna hükmü kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varılmıştır.
- (9) Diğer yandan 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde Rekabet Kuruluna, bu maddede belirtilen koşulların tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verme yetkisi tanınmıştır. Kurulumuz tarafından ise akaryakıt sektöründeki dikey anlaşmalara bireysel muafiyet tanınabilmesinin şartları 25.02.2010 tarih ve 10-19/229-87 sayılı, 18.03.2010 tarih ve 10-24/338-122 sayılı kararlarıyla belirlenmiş; anılan ve izleyen kararlarda dikey anlaşmaların, daha önce üzerinde hiçbir gerçek ve/veya tüzel kişi tarafından akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonlarına ilişkin olmaları ve akaryakıt istasyonlarına özgü yatırımların dağıtıcı tarafından üstleniliyor olması dikkate alınarak, bayilerin beşinci yılın sonunda, dağıtım firması tarafından üstlenilen ilişkiye özgü yatırımın varsa kalan süreye tekabül eden bedelini ödeyerek anlaşmaları sona

erdirebilmeleri konusunda tarafların anlaşmaları koşuluyla 10 yıla kadar muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.

- (10) Başvuru konusu istasyonun, üzerinde daha önce akaryakıt bayilik faaliyeti yapılmamış arsalar/araziler üzerinde kurulmuş yeni akaryakıt istasyonu olmadığı ve üzerinde daha önce de akaryakıt bayilik faaliyeti gösterilmiş olduğu dikkate alındığında; Kurulumuzun geçmiş tarihli kararlarında ortaya konan şartları taşımadığı anlaşılan dikey ilişkiye bireysel muafiyet tanınmasının da olanaklı olmadığı değerlendirilmektedir.
- (11) Yapılan tüm bu inceleme ve tespitler ile bunlara ilişkin değerlendirmeler doğrultusunda dosya konusu dikey anlaşmanın 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5/a maddesinde düzenlenen istisna kapsamında sayılamayacağı ve bu ilişkiye bireysel muafiyet de tanınamayacağı; bu nedenle taraflar arasındaki 23.08.2007 tarihli intifa hakkı ile bununla bağlantılı 08.10.2007 tarihli Akaryakıt Bayilik Sözleşmesinden oluşan dikey ilişkinin 23.08.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (12) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;
- Erkan GÖKÇEN ile Delta Akaryakıt Ticaret A.Ş. arasındaki 23.08.2007 tarihli intifa hakkı ve bununla bağlantılı olarak Delta Akaryakıt Ticaret A.Ş. ile Dökmeciler Petrol Ürn. Nak. İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan 08.10.2007 tarihli bayilik sözleşmesinden oluşan dikey ilişkinin, 23.08.2012 tarihine kadar 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma olanağının bulunduğu, ancak bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamının dışında kaldığına,
 - Söz konusu dikey ilişkiye 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet de tanınamayacağına,
 - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca, taraflara gerekçeli kararın tebliği tarihinden itibaren altmış gün içinde aralarındaki dikey anlaşmayı sonlandırmaları gerektiği, aksi takdirde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde görüş bildirilmesini teminen Başkanlığın görevlendirilmesine
- OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.